

Vlaanderen
verbeelding werkt

Plan van aanpak voor de evaluaties van de wetenschapscommunicatie- actoren met ad-hoc-subsidies en van het beleidsplan wetenschaps- communicatie 2022-2030

Evaluatiecel | 22 juli 2026

DEPARTEMENT
WERK, ECONOMIE
WETENSCHAP, INNOVATIE &
SOCIALE ECONOMIE

departementwewis.be

Inhoud

1	Beleidscontext.....	2
1.1	Regeerakkoord	3
1.2	Beleidsnota's	3
1.3	Beleidsplan wetenschapscommunicatie 2022-2030.....	4
1.4	STEM-agenda 2030	5
1.5	Recente evoluties in de beleidscontext	6
2	Wetenschapscommunicatielandschap	7
2.1	Samenwerkingspartners	7
2.2	Ad-hoc-subsidies voor wetenschapscommunicatie.....	7
3	Aanleiding voor en bepalingen betreffende de evaluaties	12
4	Doelstellingen van de evaluatie en beoogde resultaten.....	15
4.1	Uitgangspunten voor evaluaties vanaf 2020.....	15
4.1.1	Uitgangspunten van de evaluatiecel van het Departement WEWIS.....	15
4.1.2	Elementen volgend uit de VCO	15
4.2	Evaluatiedimensies	16
4.3	Beoogde resultaten van de evaluaties	17
4.3.1	Ex post.....	17
4.3.2	Ex ante	18
4.3.3	Conclusies en aanbevelingen	19
5	Onderdelen van de evaluatie, methodologieën en planning	20
5.1	Methodologieën	20
5.2	Evaluatieproces/-procedure	20
5.2.1	Bronnen	20
5.2.2	Evaluator	21
5.2.3	Begeleiding van de evaluatie/het evaluatieproces	21
5.2.4	Nazorg	21
5.2.5	Planning	21
6	Informereren van en afstemming met het wetenschapscommunicatielandschap.....	23
7	Gebruik en verspreiding van de resultaten van de evaluatie.....	24
A	Zelfreflectie wetenschapscommunicatie-actoren met ad-hoc-subsidies	25
B	Reflectie beleidsplan wetenschapscommunicatie	27

1 Beleidscontext

Wetenschapscommunicatie wil “op een (inter)actieve manier over wetenschap informeren en in dialoog treden met alle betrokkenen via het quadruple-helix-model waarbij kennisinstellingen, overheid, ondernemingen en burgers met elkaar in dialoog treden met verschillende bedoelingen” (beleidsplan wetenschapscommunicatie 2022-2030, zie sectie 1.3).

De Vlaamse overheid neemt hierbij een faciliterende rol op, zodat kennisinstellingen de resultaten van hun wetenschappelijk onderzoek effectief met burgers en/of ondernemers delen. Wetenschapscommunicatie heeft daarnaast als doel het maatschappelijk debat over wetenschap en wetenschappelijke evoluties te faciliteren en te stimuleren, antwoorden te bieden op bezorgdheden van burgers bij nieuwe evoluties, en aandacht te hebben voor de ethische aspecten van wetenschapsbeoefening.

Artikel 63/14 van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid (hierna: W&I-decreet) bepaalt dat de beleidsprioriteiten inzake wetenschapscommunicatie en de popularisering van wetenschap, technologie en technologische innovatie door de bevoegde Vlaamse minister worden vastgelegd in een beleidsplan wetenschapscommunicatie (zie sectie 1.3). Dit plan vormt het referentiekader voor de uitvoering van het beleid voor dit beleidsveld. Voor de operationalisering ervan wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om structurele partners aan te wijzen (cf. artikel 63/15 van het W&I-decreet). De activiteiten van de structurele partners dienen volgens het W&I-decreet volledig aan te sluiten bij de beleidsprioriteiten uit het beleidsplan.

Van de wetenschapscommunicatie-actoren die financiële ondersteuning ontvangen van de Vlaamse overheid wordt verwacht dat zij een bijdrage leveren aan de realisatie van de beleidsdoelstellingen van de Vlaamse overheid op het vlak van wetenschapscommunicatie. Het algemeen beleidskader¹ wordt bepaald door:

- Het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 en het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 (zie sectie 1.1);
- De beleidsnota Economie, Wetenschapsbeleid en Innovatie 2019-2024 en Economie, Wetenschap, Innovatie en Industrie 2024-2029 (zie sectie 1.2);
- Het beleidsplan wetenschapscommunicatie 2022-2030 (zie sectie 1.3);
- De STEM²-agenda 2030 (zie sectie 1.4).

In wat volgt worden deze onderdelen van het algemeen beleidskader in meer detail toegelicht.

¹ Een beleidsplan of -agenda omvat een verzameling van beleidsinitiatieven en prioriteiten en wordt gewoonlijk gecoördineerd door een of meer ministers van de Vlaamse Regering.

² STEM is de afkorting van Science, Technology, Engineering en Mathematics.

1.1 Regeerakkoord

Het **regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2019-2024**³ legde de beleidsintenties voor de legislatuur 2019-2024 vast. Voor economie en innovatie benadrukte dit regeerakkoord de verdere investering in gunstige omgevingsfactoren voor het Vlaamse O&O&I-systeem en in de interactie tussen ondernemingen, kennisinstellingen, overheid en burgers. De Vlaamse Regering bleef inzetten op een groter draagvlak voor technologie, innovatie en wetenschap bij de Vlaming, onder meer via de opvolging en versterking van het STEM-actieplan (ook wel STEM-agenda 2030 genoemd, zie sectie 1.4). Jongeren werden gestimuleerd om interesse te ontwikkelen voor STEM-opleidingen en latere STEM-functies in het bedrijfsleven. Het netwerk van organisaties voor wetenschapscommunicatie bleef daarbij bijdragen aan de doelstellingen van het STEM-actieplan.

Om een positief klimaat voor innovatie en wetenschappelijk onderzoek te creëren, zette de Vlaamse Regering verder in op de actieve betrokkenheid van burgers bij het Vlaamse innovatiebeleid. Hiertoe werden bijkomende middelen voor wetenschapscommunicatie en de verdere uitbouw van burgerwetenschap voorzien. Concreet ondersteunde de Vlaamse Regering initiatieven die de brug slaan tussen innovatie en burgers en die de Vlaming lieten kennismaken met technologieën van de toekomst en hun impact op ons leven. Kennisinstellingen en ondernemingen werden aangemoedigd om de resultaten en toepassingen van onderzoeks- en innovatieprojecten die met steun van de Vlaamse overheid tot stand kwamen, aan het brede publiek te tonen. Om dit te ondersteunen, werd populariserende wetenschapscommunicatie op het niveau van de burger als verplichting opgenomen in alle steuntoekenningen voor wetenschappelijk onderzoek.

Het **regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2024-2029**⁴ verwijst niet expliciet naar het wetenschapscommunicatiebeleid, maar benadrukt wel de ambitie om burgers actief te betrekken bij onderzoek, ontwikkeling en innovatie. Dat gebeurt onder meer via burgerwetenschapsprojecten, waarin burgers data verzamelen, analyseren of op een andere manier bijdragen aan wetenschappelijk onderzoek. Daarnaast wil de Vlaamse Regering de ambitieuze STEM-agenda 2030 (zie sectie 1.4) uitvoeren.

1.2 Beleidsnota's

De beleidsnota's omvatten de grote strategische keuzes van de Vlaamse Regering, waarbij de beleidsnota de visie van de functioneel bevoegde minister weergeeft en dit uitgaande van het lopende regeerakkoord. In wat volgt, wordt specifiek aandacht besteed aan de passages uit de beleidsnota's die betrekking hebben op wetenschapscommunicatie.

De **beleidsnota Economie, Wetenschapsbeleid en Innovatie 2019-2024**⁵ beschouwde wetenschapscommunicatie als een middel om de dialoog tussen wetenschap en samenleving te versterken en burgers actief te betrekken bij wetenschapsbeoefening. Het uiteindelijke doel was om vertrouwen in wetenschap te vergroten, maatschappelijke uitdagingen beter aan te pakken en burgers

³ Het regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2019-2024 is [hier](#) beschikbaar.

⁴ Het regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2024-2029 is [hier](#) beschikbaar.

⁵ De beleidsnota Economie, Wetenschapsbeleid en Innovatie 2019-2024 is [hier](#) beschikbaar. Wetenschapscommunicatie is een van de vier beleidsvelden waarop deze beleidsnota betrekking heeft.

mee te laten bijdragen aan onderzoek en innovatie. De Vlaamse Regering wilde deze betrokkenheid versterken door ontmoetingen tussen wetenschappers en het publiek te organiseren, onder meer via de Dag van de Wetenschap en wetenschapsfestivals en -cafés, door wetenschap en onderzoekers sterker te profileren in de media, en door citizen-science-projecten te ondersteunen in samenwerking met Scivil⁶. Daarnaast werd ingezet op inspirerende ontmoetingsplaatsen zoals Technopolis⁷ en Flanders Technology & Innovation, het tweejaarlijks technologiefestival, en het creëren van experimenteerruimtes waarin burgers en bedrijven toegang krijgen tot infrastructuur en data. Tot slot werd wetenschapscommunicatie geïntegreerd in de financiering van onderzoek, met bijzondere aandacht voor het versterken van de communicatievaardigheden van jonge onderzoekers en de bijdrage van het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek – Vlaanderen (FWO) aan een brede publiekswerking.

Deze beleidskeuzes worden in de daaropvolgende beleidsperiode grotendeels verdergezet en verdiept. In de **beleidsnota Economie, Wetenschap, Innovatie en Industrie 2024-2029**⁸ benadrukt de Vlaamse Regering opnieuw het belang van een sterke wisselwerking tussen wetenschap en samenleving, citizen science en innovatie, en het versterken van het vertrouwen in wetenschap. De focus op wetenschapscommunicatie, citizen science en samenwerking tussen diverse maatschappelijke actoren blijft daarbij behouden. De overheid wil burgers nog actiever betrekken via cocreatie en het quadruple-helix-model, waarbij onderzoeksinstituten/kenniscentra/wetenschapscommunicatoren, bedrijven, overheid en burgers gezamenlijk nieuwe initiatieven ontwikkelen en uitvoeren. Daarnaast wordt het beleidsveld expliciet verbreed van ‘wetenschapscommunicatie’ naar ‘wetenschap en samenleving’, met extra aandacht voor STEM-promotie bij kinderen en jongeren. Het beleidsplan wetenschapscommunicatie 2022-2030 vormt daarbij het strategische kader voor zowel lopende als nieuwe initiatieven.

1.3 Beleidsplan wetenschapscommunicatie 2022-2030

Het beleidsplan wetenschapscommunicatie 2022-2030 legt, conform het W&I-decreet, de beleidsprioriteiten vast voor wetenschapscommunicatie en het populariseren van wetenschap, technologie en technologische innovatie. Het plan heeft als ambitie om de dialoog tussen wetenschap en maatschappij te stimuleren.

De Vlaamse Regering legde in dit beleidsplan volgende vier strategische doelstellingen vast:

- Vlaanderen op de kaart zetten als topregio op het vlak van wetenschap, technologie en innovatie.

⁶ Scivil is een afdeling van RVO-Society vzw en wil als kenniscentrum voor citizen science dat burgers, wetenschappers en maatschappelijke actoren vaker samen wetenschappelijke vraagstukken en maatschappelijke problemen oplossen, en dat ze de verworven kennis zo optimaal afstemmen op alle betrokkenen. Meer informatie over Scivil is [hier](#) beschikbaar.

⁷ Technopolis is het wetenschapspopulariserend doe-centrum in Mechelen dat wordt uitgebaat door Flanders Technology International vzw (hierna: F.T.I.). De missie van F.T.I. is “iedereen fascineren met wetenschap en technologie”. Om de missie waar te maken, organiseert F.T.I./Technopolis diverse activiteiten om wetenschap en technologie te populariseren voor het grote publiek (met speciale aandacht voor jongeren van 4 tot 18 jaar), scholen en bedrijven. Deze activiteiten kunnen onderverdeeld worden in drie categorieën: (1) fysieke en digitale activiteiten in het doe-centrum Technopolis in Mechelen, (2) fysieke en digitale outreachactiviteiten op andere locaties dan het doe-centrum, en (3) sociale-media-activiteiten.

⁸ De beleidsnota Economie, Wetenschap, Innovatie en Industrie 2024-2029 is [hier](#) beschikbaar. Wetenschapscommunicatie is een van de vier beleidsvelden waarop deze beleidsnota betrekking heeft.

- Het brede publiek duidelijk, eenvoudig en genuanceerd informeren over de voortgang en de doorbraken in deze domeinen.
- Iedereen sensibiliseren voor het maatschappelijk, economisch en cultureel belang van wetenschappen en technologie.
- Jongeren stimuleren tot studie- en beroepskeuzes in deze STEM-richtingen.

Deze strategische doelstellingen worden vertaald in vijf concrete beleidsdoelstellingen (BD):

- BD 1: Stimuleren van de instroom van jongeren in STEM-studierichtingen en beroepen in complementariteit met de STEM-agenda 2030.
- BD 2: Het versterken van kennis van wetenschap en innovatie om zo extra maatschappelijk draagvlak te creëren.
- BD 3: Het versterken van de uitstraling van de kwaliteit van het onderzoek en de onderzoekers in Vlaanderen.
- BD 4: Burgers actief laten participeren aan wetenschappelijke onderzoek.
- BD 5: Intensievere afstemming tussen het Departement WEWIS – VLAIO – FWO op het vlak van wetenschapscommunicatie en tussen het Departement Onderwijs op het vlak van STEM-initiatieven.

1.4 STEM-agenda 2030

De STEM-agenda 2030 vertrekt vanuit de overtuiging dat wetenschappelijke, technologische, technische en wiskundige competenties essentieel zijn om uitdagingen zoals digitalisering, duurzaamheid, klimaatverandering, gezondheidszorg en levenslang leren succesvol aan te pakken. De agenda richt zich niet alleen op het versterken van STEM-onderwijs en het opleiden van STEM-specialisten, maar ook op het verhogen van de STEM-geletterdheid van alle burgers. Door over beleidsdomeinen heen samen te werken en de krachten van onderwijs, bedrijfsleven, onderzoek, overheid en samenleving te bundelen, wil de agenda bijdragen aan een innovatieve, inclusieve en toekomstgerichte Vlaamse kennismaatschappij. Concreet wordt dat vertaald in vier strategische doelstellingen (SD):

- SD 1: De samenleving is zich bewust van het belang van STEM-competenties.
- SD 2: Iedereen met interesse en talent in STEM vindt de weg naar een passende STEM-opleiding.
- SD 3: Het STEM-onderwijs en -opleidingsaanbod speelt in op de evoluties en transities in het bedrijfsleven, onderzoek en de samenleving.
- SD 4: STEM-competenties worden zoveel mogelijk ingezet in functie van noden, evoluties en transities in het bedrijfsleven, in onderzoek en in de brede maatschappij.

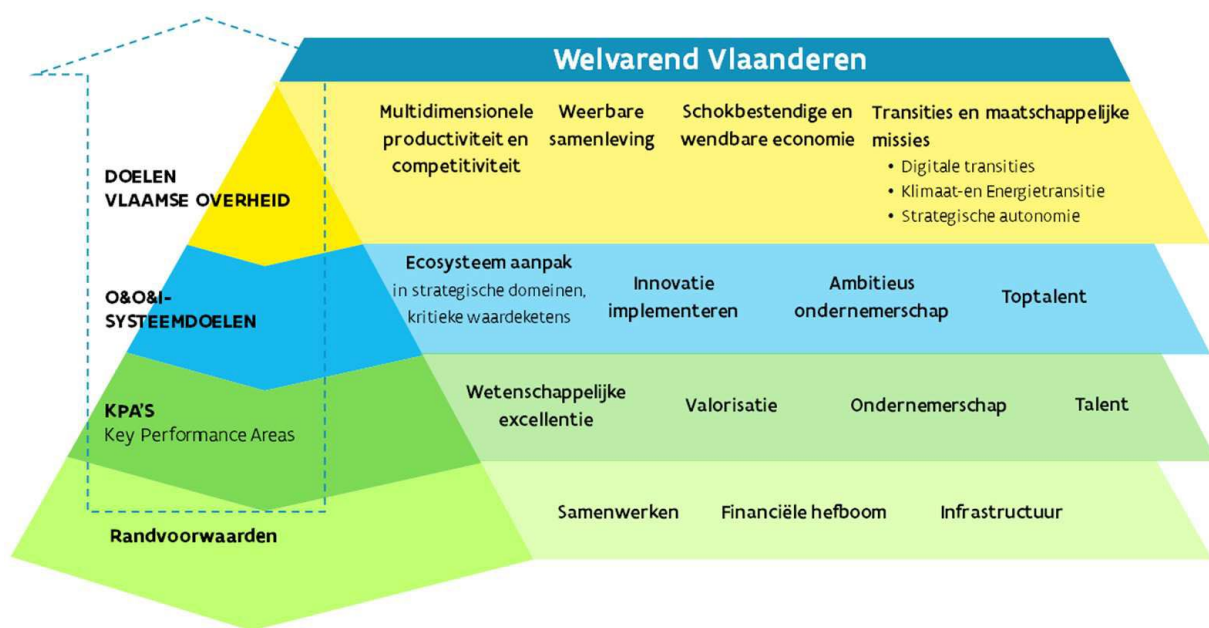
Concreet worden in de STEM-agenda 2030 heel wat operationele doelstellingen opgesomd om deze vier strategische doelstellingen te bereiken. Twee daarvan zijn expliciet gelinkt aan wetenschapscommunicatie. Zo stelt OD 1.1.2. dat “de partners van de Vlaamse overheid het belang van STEM-competenties benadrukken in hun communicatie-initiatieven over de transities”, en dit voor tal van initiatieven in uiteenlopende wetenschapsdomeinen. OD 2.2.3. verwijst naar de partners wetenschapscommunicatie voor “het duurzaam ondersteunen van lesgevers en onderwijsinstellingen bij het uitbouwen van een leerlijn via het STEM-kennisnetwerk”. Binnen het STEM-ecosysteem werd

doorheen de jaren veel kennis opgebouwd rond STEM-didactiek. Ook bij de partners wetenschapscommunicatie is heel wat expertise beschikbaar.

1.5 Recente evoluties in de beleidscontext

Met het nieuwe Vlaamse doelstellingenkader voor het O&O&I-systeem (het zogenaamde piramidemodel, zie Figuur 1) wil de Vlaamse overheid investeringen in onderzoek en innovatie beter verbinden met de maatschappelijke en economische ambities van Vlaanderen. In plaats van enkel afzonderlijke instellingen te beoordelen, wordt gekeken hoe alle actoren samen bijdragen aan een welvarend, innovatief en toekomstbestendig Vlaanderen.

Figuur 1. Piramidemodel

Bron: Departement WEWIS (2026).

Het O&O&I-doelstellingenkader toont hoe de activiteiten van onderzoeks- en innovatieactoren bijdragen aan vier O&O&I-systeendoelen – een sterke ecosysteemaanpak, innovatie-implementatie, ambitieus ondernemerschap en toptalent – en hoe deze op hun beurt bijdragen aan meer productiviteit, een weerbare samenleving, een wendbare economie en de grote maatschappelijke transitie. Om de prestaties van het systeem beter op te volgen, maakt het kader een onderscheid tussen vier Key Performance Areas (KPA's) – wetenschappelijke excellentie, valorisatie, ondernemerschap en talent – ondersteund door de randvoorwaarden samenwerking, financiering en infrastructuur. Daarnaast wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen KPI's waarop instellingen zelf kunnen sturen, monitoringsindicatoren die beleidsmatig relevant zijn en kwalitatieve reflecties over maatschappelijke impact. Zo wil Vlaanderen evolueren van een versnipperde opvolging van individuele instrumenten naar een meer samenhangende en resultaatgerichte monitoring van het volledige O&O&I-ecosysteem.

2 Wetenschapscommunicatielandschap

Bij de uitvoering van het beleidsplan wetenschapscommunicatie (zie sectie 1.3) waarin de beleidsprioriteiten inzake wetenschapscommunicatie en de popularisering van wetenschap, technologie en technologische innovatie zijn vastgelegd, zijn tal van intermediaire organisaties of (structurele) partners betrokken, met name structurele partners met en zonder convenant, natuurlijke partners en andere partners.

2.1 Samenwerkingspartners

Structurele partners zijn organisaties die als kerntaak hebben bij te dragen aan één of meer beleidsdoelstellingen van het wetenschapscommunicatiebeleid. Met een aantal van deze structurele partners heeft de Vlaamse Gemeenschap een convenant afgesloten met een looptijd van vijf jaar: Flanders Technology International (F.T.I.) vzw (2024-2028), de expertisecellen wetenschapscommunicatie binnen de associaties van universiteiten en hogescholen in Vlaanderen (2024-2028), Eos Wetenschap vzw (2024-2028), de Vlaamse Volkssterrenwachten (2023-2027) en RVO-Society vzw (2023-2027).

Organisaties waarmee de Vlaamse Gemeenschap geen convenant (meer) heeft afgesloten, maar die minstens vijf jaar⁹ ononderbroken gesubsidieerd werden vanuit het wetenschapscommunicatiebeleid, worden in het beleidsplan wetenschapscommunicatie 2022-2030 eveneens als structurele partners vermeld. Het betreft volgende partners (zonder convenant): (de organisatoren van) de Vlaamse wetenschappelijke olympiades¹⁰, Scimingo vzw, Breinwijzer vzw, Natuur en Wetenschap vzw, Jeugd, Cultuur en Wetenschap vzw en Journalismfund.eu/Fonds Pascal Decroos.

Naast de structurele partners zijn er ook een aantal **natuurlijke partners**: de strategische onderzoekscentra (SOC's), de Vlaamse wetenschappelijke instellingen (VWI's) en andere kennisinstellingen. In de convenanten tussen de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest en een aantal van deze instellingen zijn artikels en/of KPI's opgenomen over hun bijdrage aan het wetenschapscommunicatiebeleid. Daarnaast wordt de VRT ook als een natuurlijke partner beschouwd.

Tot slot zijn er ook nog de **andere (project)partners** die wetenschapscommunicatie-initiatieven aanbieden die bijdragen tot de doelstellingen van het wetenschapscommunicatiebeleid en hiervoor ad-hoc-subsidies ontvangen van de Vlaamse overheid. Dit zijn onder andere socio-culturele verenigingen, vaak ondersteund door andere beleidsdomeinen binnen de Vlaamse overheid of door andere overheden, alsook projectpartners die instappen in specifieke programma's.

2.2 Ad-hoc-subsidies voor wetenschapscommunicatie

Tabel 1 geeft een overzicht van de subsidies die de verschillende wetenschapscommunicatie-actoren zonder convenant hebben ontvangen vanuit het Departement WEWIS in de periode 2022-2026.

⁹ Aangezien het beleidsplan wetenschapscommunicatie in 2022 in werking is getreden, betreft dit dus ononderbroken financiering sinds 2017.

¹⁰ Geschiedenis (wordt weliswaar niet vermeld in het beleidsplan wetenschapscommunicatie 2022-2030), Latijn en Grieks, Natuurwetenschappen, Olyfran, Technologie/STEM en Wiskunde.

Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen structurele partners zonder convenant en andere projectpartners die sinds 2022 op regelmatige basis ad-hoc-subsidies hebben ontvangen. De natuurlijke partners zijn niet opgenomen in dit overzicht, aangezien zij geen afzonderlijke middelen ontvangen voor wetenschapscommunicatie.

Wat de structurele partners zonder convenant betreft, toont Tabel 1 dat de **Vlaamse wetenschappelijke olympiades** gedurende de periode 2022–2025 quasi jaarlijks subsidies hebben ontvangen¹¹ ter ondersteuning van hun werking met betrekking tot de wedstrijden die ze organiseren: de olympiade voor Geschiedenis heeft drie keer subsidies ontvangen, terwijl de olympiades voor Latijn en Grieks, Natuurwetenschappen, Olyfran, Technologie/STEM en Wiskunde vier keer gefinancierd werden vanuit het Departement WEWIS. Voor 2026 zijn op dit moment enkel middelen voorzien voor de olympiades voor Geschiedenis en Wiskunde. Hoewel de subsidiebedragen aanzienlijk variëren naargelang de discipline¹², blijkt dat de financiering per olympiade in grote lijnen stabiel blijft over de jaren heen.

Ook de overige structurele partners – met name **SciMingo vzw**, **Breinvijzer vzw**, **Natuur en Wetenschap vzw**, **Jeugd, Cultuur en Wetenschap vzw** en **Journalismfund.eu/Fonds Pascal Decroos** – ontvingen in de periode 2022–2025 jaarlijks werkingsmiddelen. Voor 2026 hebben alle betrokken organisaties, met uitzondering van Journalismfund.eu/Fonds Pascal Decroos, reeds een subsidie ontvangen. Binnen deze groep van structurele partners valt op dat SciMingo vzw structureel het hoogste subsidiebedrag ontvangt (€ 250.000 in 2026), terwijl de subsidiebedragen voor de overige partners meestal rond € 80.000 schommelen.

De toekenning van subsidies aan andere partners verloopt minder uniform, aangezien slechts twee van de drie partners jaarlijks subsidies ontvingen. De financiering van **CoderDojo Belgium vzw** vertoont aanzienlijke schommelingen, gaande van € 150.000 in 2023 tot € 200.000 in 2022. Voor het **“Ik heb een vraag”-initiatief** ontvangt Eos Wetenschap – een van de structurele partners met convenant – ongeveer € 80.000 per jaar bovenop de convenantsmiddelen.

De groep van andere partners die expliciet vermeld worden in het beleidsplan wetenschapscommunicatie toont een gemengd beeld. De jaarlijks toegekende bedragen variëren van beperkte subsidies van circa € 2.000 tot substantiële financiering tot € 200.000. Initiatieven gericht op professionalisering van leerkrachten, zoals **congressen en studiedagen**, ontvangen doorgaans kleinere, maar relatief consistente bedragen (gemiddeld circa € 7.500 per jaar). Ook **wedstrijden**, zoals de European Olympiad of Experimental Science en iGEM, een prestigieuze internationale studentencompetitie in synthetische biologie, krijgen eerder beperkte middelen en worden op onregelmatige basis ondersteund. De podcast “Wetenschapje” van productiehuis het Geluidshuis, het Nerdland Festival¹³ en de Universiteit van Vlaanderen hebben meerjarige en relatief stabiele financiering ontvangen (respectievelijk € 35.000 in 2026, € 60.000 in 2025 en ongeveer € 326.936,00 in 2026). Ook de sectororganisatie Koepel van Attracties en Musea ontvangt sinds 2024 jaarlijks subsidies in het kader van de organisatie van de Dag van de Wetenschap (€ 200.000 in 2026).

¹¹ Merk op dat de subsidieperiode voor deze initiatieven telkens betrekking heeft op een schooljaar en niet op een kalenderjaar.

¹² De toegekende subsidies worden onder meer bepaald op basis van het aantal deelnemers aan de wedstrijden, wat de verschillen in toegekende bedragen verklaart.

¹³ Sinds 2026 wordt het Nerdland Festival-dossier opgevolgd door VLAIO in plaats van door het Departement WEWIS.

Tot slot toont Tabel 1 dat een aantal actoren, met name de festivals Maker Faire Gent en ScienceVille en de wedstrijd TVH Universalis Technicalis¹⁴, recurrent middelen ontvangen zonder expliciet in het beleidsplan te zijn opgenomen. Ook hier zijn de verschillen in subsidiebedragen groot. **TVH Universalis Technicalis** ontvangt een beperkte subsidie van maximaal € 2.000, terwijl **Maker Faire Gent** en **ScienceVille** in de afgelopen jaren respectievelijk ongeveer € 25.000 en € 40.000 ontvingen.

¹⁴ Sinds 2026 is de nieuwe naam van dit initiatief Homo Universalis STEM @Barco.

Tabel 1. Overzicht van de subsidies (VAK) binnen het beleidsveld wetenschapscommunicatie voor wetenschapscommunicatie-actoren (2022-2026)

Wetenschapscommunicatie-actor	2022	2023	2024	2025	2026**
Structurele partners zonder convenant					
Vlaamse wetenschappelijke olympiades	€ 414.187,34	€ 448.000,00	€ 439.919,00	€ 225.082,14	€ 223.126,00
<i>Geschiedenis* (Vlaamse Geschiedenis Olympiade)</i>	/	€ 7.000,00	€ 62.250,00	/	€ 62.250,00
<i>Latijn en Grieks (Certaminacomité)</i>	€ 23.091,84	€ 23.091,84	€ 19.793,00	€ 19.793,00	Nog geen aanvraag
<i>Natuurwetenschappen (KU Leuven)</i>	€105.851,66	€105.851,66	€ 90.578,00	€ 90.882,00	Nog geen aanvraag
<i>Olyfran (UHasselt)</i>	€ 63.635,84	€ 63.635,84	€ 54.453,00	€ 58.539,64	Gestopt
<i>Technologie/STEM (Hogeschool VIVES)</i>	€ 60.732,00	€ 60.732,00	€ 51.969,00	€ 55.867,50	Nog geen aanvraag
<i>Wiskunde (Vlaamse Wiskunde Olympiade vzw)</i>	€ 160.876,00	€ 187.688,66	€ 160.876,00	€ 160.876,00	Nog geen aanvraag
SciMingo vzw	€ 246.000,00	€ 246.000,00	€ 250.000,00	€ 250.000,00	€ 250.000,00
Breinwijzer vzw	€ 80.000,00	€ 85.000,00	€ 85.000,00	€ 85.000,00	€ 85.000,00
Natuur en Wetenschap vzw	€ 80.000,00	€ 85.000,00	€ 85.000,00	€ 85.000,00	€ 85.000,00
Jeugd, Cultuur en Wetenschap vzw	€ 80.000,00	€ 85.000,00	€ 85.000,00	€ 85.000,00	€ 85.000,00
Journalismfund.eu/Fonds Pascal Decroos	€ 42.000,00	€ 100.000,00	€ 100.000,00	€ 86.000,00	Nog geen aanvraag
Andere partners die vermeld worden in het beleidsplan wetenschapscommunicatie 2022-2030					
CoderDojo Belgium vzw	€ 200.000,00	€ 150.000,00	€ 170.000,00	€ 170.000,00	€ 153.000 (aanvraag ingediend bij IF)
Ik heb een vraag (Eos Wetenschap vzw)	€ 81.124,00	€ 70.875,00	€ 80.838,00	€ 86.000,00	€ 85.503,00
Kekulé XX (Koninklijke Vlaamse Chemische Vereniging)	/	€ 31.500,00	/	€ 25.555,55	Geen aanvraag (tweejaarlijkse subsidie)
Congres/Studiedag Leraars					€ 16.500,00
<i>Informatica* (2Link2)</i>	/	/	€ 7.000,00	/	Nog geen aanvraag
<i>Aardrijkskunde* (Vereniging Leraars Aardrijkskunde)</i>	€ 7.000,00	€ 7.000,00	€ 7.500,00	€ 7.500,00	Nog geen aanvraag
<i>Wetenschappen (VOB vzw)</i>	€ 10.285,71	€ 12.600,00	€ 9.000,00	/	Nog geen aanvraag
<i>Wiskunde* (Vlaamse Vereniging Wiskunde Leraars)</i>	/	€ 6.300,00	€ 3.500,00	€ 6.450,00	Nog geen aanvraag

European Olympiad of Experimental Science (European Union Science Olympiade)	€ 2.000,00	€ 5.500,00	€ 6.400,00	€ 8.127,60	<i>Nog geen aanvraag</i>
Podcast Wetenschapje (Geluidshuis)	€ 28.000,00	€ 25.000,00	€ 30.000,00	€ 35.000,00	€ 35.000,00
iGEM-wedstrijd (Technovation Hub, KU Leuven)	/	/	€ 5.000,00	€ 5.000,00	<i>Nog geen aanvraag</i>
Nerdland Festival (Nerdland)	/	€ 60.000,00	€ 60.000,00	€ 60.000,00	<i>Naar VLAIO</i>
Nerdland voor Kleine Nerds (Working Class Heroes)	€ 50.000,00	€ 25.000,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00	<i>Naar VLAIO</i>
Universiteit van Vlaanderen	/	€ 170.000,00	€ 170.000,00	€ 226.666,64	€ 326.936,00 (aanvraag ingediend bij Departement WEWIS, nog niet overgemaakt aan IF)
Dag van de Wetenschap (Koepel van Attracties en Musea)	/	/	€ 190.000,00	€ 200.000,00	€ 200.000,00
Andere partners die niet vermeld worden in het beleidsplan wetenschapscommunicatie 2022-2030					
Maker Faire Gent (Working Class Heroes)	/	€ 30.000,00	€ 25.000,00	€ 25.000,00	€ 25.000,00
ScienceVille (Fonk)	/	€ 60.000,00	€ 40.000,00	€ 40.000,00	€ 40.000,00
TVH Universalis Technicalis (TVH Parts Holding)	/	€ 275,00	€ 2.000,00	€ 1.500,00	€ 3.000,00

Noot: * wordt niet expliciet vermeld in het beleidsplan wetenschapscommunicatie 2022-2030. ** situatie op 1 juli 2026. Het jaar 2022 is meegenomen als referentie. Voor sommige initiatieven is nog geen aanvraag ingediend voor 2026, omdat ze betrekking hebben op een schooljaar in plaats van op een kalenderjaar.

Bron: Orafin (voor cijfergegevens tot en met 2025) en DOSOP (voor cijfergegevens 2026).

3 Aanleiding voor en bepalingen betreffende de evaluaties

Tabel 1 in sectie 2.2 toont dat heel wat wetenschapscommunicatie-actoren zonder convenant in de periode 2023-2025/2026 structureel ad-hoc-subsidies ontvangen hebben voor hun werking. Deze structurele ondersteuning vanuit het Departement WEWIS wijst op een verankering van deze partners in het bredere Vlaamse wetenschapscommunicatiesysteem. Om deze financiële ondersteuning vanuit het Departement WEWIS ook na 2027 te kunnen verderzetten, vereist de **Vlaamse Codex Overheidsfinanciën**¹⁵ (hierna: VCO, zie Box 1) een (vijfjaarlijkse) evaluatie van deze ad-hoc-subsidies.

Volgende wetenschapscommunicatie-actoren met ad-hoc-subsidies worden in 2026 geëvalueerd: de Vlaamse wetenschappelijke olympiades (Geschiedenis, Latijn en Grieks, Natuurwetenschappen, Technologie/STEM en Wiskunde), European Olympiad of Experimental Science, SciMingo vzw, Breinwijzer vzw, Natuur en Wetenschap vzw, Jeugd, Cultuur en Wetenschap vzw, CoderDojo Belgium vzw, Podcast Wetenschapje, congressen en studiedagen voor leraars (Aardrijkskunde, Informatica, Wetenschappen en Wiskunde), Universiteit van Vlaanderen, Dag van de Wetenschap, Maker Faire Gent en ScienceVille.^{16 17}

Box 1. Evaluatievereisten zoals vastgelegd in de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (VCO)

De VCO bundelt sinds 2020 alle verschillende wetten en afspraken die betrekking hebben op de begroting, boekhouding, rekeningen en rapporteringen van de Vlaamse overheid.

Het decreet van 29 maart 2019 houdende de VCO bevat specifieke bepalingen over (beleids)evaluatie bij de Vlaamse overheid. Artikel 76/1 van de VCO stelt meer bepaald dat:

- §1. Een subsidie wordt na een periode van vijf jaar onderworpen aan een beleidsevaluatie door het inhoudelijk bevoegde beleidsdomein. Op basis van die beleidsevaluatie is er een uitdrukkelijke goedkeuring door de Vlaamse Regering nodig om de subsidie verder te zetten of bij te stellen. Een afwijkende evaluatieperiode is mogelijk voor subsidies waarvoor de Vlaamse Regering een bepaalde duur, andere dan vijf jaar, heeft vastgelegd. Het eerste lid is niet van toepassing op de automatische subsidies, vermeld in artikel 34, §1, derde lid.
- §2. Elk subsidiekader, vermeld in artikel 76/2, eerste lid, wordt per periode van vijf jaar minstens een keer onderworpen aan een beleidsevaluatie.
- §3. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de beleidsevaluatie, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, en paragraaf 2.

¹⁵ Meer informatie over de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën is [hier](#) beschikbaar.

¹⁶ Het project “Ik heb een vraag” dient in principe in 2027 te worden geëvalueerd, aangezien het sinds 2023 onafgebroken wordt gefinancierd vanuit het Departement WEWIS. Dit project valt echter onder de verantwoordelijkheid van Eos Wetenschap vzw, dat conform de bepalingen in het convenant tussen de Vlaamse Gemeenschap en Eos Wetenschap vzw in de eerste helft van 2028 geëvalueerd moet worden. Om de planlast voor Eos Wetenschap vzw te beperken, acht de evaluatiecel het wenselijk om de evaluatie van “Ik heb een vraag” te integreren in de individuele evaluatie van Eos Wetenschap vzw. Op die manier kan een meer coherente en efficiënte evaluatie worden bewerkstelligd. De evaluatiecel zal met het oog hierop een afwijking aanvragen bij de Inspectie van Financiën.

¹⁷ Omdat de evaluatieaanpak proportioneel moet zijn ten opzichte van de omvang van de toegekende middelen, wordt TVH Universalis Technicalis (TVH Parts Holding) (nog) niet geëvalueerd. Voor de iGEM-wedstrijd (Technovation Hub, KU Leuven) is een evaluatie nog niet aan de orde, aangezien de eerste ad-hoc-subsidie pas in 2024 werd toegekend.

- §4. In afwijking van paragraaf 1, eerste lid, en paragraaf 2 stemt de periode overeen met de periode, vermeld in artikel 5, eerste lid, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur, voor de subsidies aan lokale besturen die geen algemene financiering uitmaken. Als er in supranationale of internationale regelgeving al een beleidsevaluatie als vermeld in paragraaf 1, eerste lid, en paragraaf 2 voorzien is, kan de Vlaamse Regering afwijken van de periode van vijf jaar, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, en paragraaf 2.
- §5. Dit artikel is niet van toepassing op de algemene financiering van de lokale besturen en op toelagen.
- §6. Als de Vlaamse Regering in uitvoering van dit artikel optreedt in aangelegenheden die voorbehouden zijn aan de decreetgever dan legt de Vlaamse Regering het besluit ter bekrachtiging voor aan het Vlaams Parlement, ten laatste zes maanden na de goedkeuring van dit besluit.
- De termijn, vermeld in het eerste lid, wordt opgeschort tijdens het parlementaire reces en bij de ontbinding van het Vlaams Parlement.

In het Besluit van de Vlaamse Regering (hierna: BVCO) van 17 mei 2019 wordt gesteld dat “het inhoudelijk bevoegde beleidsdomein de subsidie of het subsidiekader, naargelang het geval, onderwerpt aan een beleidsevaluatie.”

Artikel 75/2 van het BVCO van 17 mei 2019 lijst de voorwaarden op waaraan een beleidsevaluatie zoals vermeld in hogergenoemd artikel moet voldoen:

- 1° Het onderzoek maakt duidelijk welk subsidiekader of welke subsidie wordt onderzocht en wat de doelstellingen van dat subsidiekader of die subsidie zijn.
- 2° Het onderzoek geeft antwoord op de vraag in welke mate het beleid dat met het subsidiekader of de subsidie wordt beoogd en de uitgaven die daarmee samenhangen, doeltreffend en doelmatig zijn.
- 3° De conclusies van het onderzoek worden onderbouwd door onderliggende bevindingen.
- 4° De onderzoeksmethode die in het onderzoek gebruikt is, is valide en betrouwbaar.
- 5° De beleidsevaluatie geeft inzicht in de gebruikte evaluatiemethode en in de mogelijkheden en onmogelijkheden om de doeltreffendheid en de doelmatigheid van het beleid in kwestie vast te stellen.

Op 25 april 2025 werd in een mededeling aan de Vlaamse Regering (hierna: MED VR) ook verdere toelichting gegeven over de rol van de Inspectie van Financiën bij beleidsevaluaties en het stimuleren van een cultuur ter zake. Hoewel dit strikt genomen geen regelgeving is, worden in betreffende mededeling toch een aantal elementen opgenomen die van belang zijn in het kader van uit te voeren evaluaties. Deze aspecten komen in specifieke hoofdstukken aan bod, waarbij expliciet verwezen zal worden naar de relevante bronnen (VCO, BVCO van 17 mei 2019 of hogervermelde MED VR).

Aanvullend heeft het kabinet van de minister bevoegd voor Economie, Innovatie en Industrie de evaluatiecel van het Departement WEWIS die instaat voor beleidsevaluaties betreffende de beleidsvelden Economie, Wetenschappelijk Onderzoek, Innovatie en Wetenschapscommunicatie, gevraagd om tegen eind 2026 een tussentijdse evaluatie uit te voeren van het beleidsplan wetenschapscommunicatie 2022-2030.

De in dit plan van aanpak beschreven evaluaties sluiten aan bij de evaluatieverplichtingen uit de VCO en houden rekening met het evaluatiekader voor de beleidsvelden Economie, Wetenschappelijk Onderzoek, Innovatie en Wetenschapscommunicatie van de evaluatiecel¹⁸ van het Departement

¹⁸ Het evaluatiekader van de evaluatiecel van het Departement WEWIS voor de beleidsvelden Economie, Wetenschappelijk Onderzoek, Innovatie en Wetenschapscommunicatie is [hier](#) beschikbaar.

WEWIS en met de gemeenschappelijke evaluatiebepalingen voor de structurele wetenschapscommunicatiepartners met convenant¹⁹. De resultaten moeten richting geven aan de optimalisatie en toekomstige inzet van de subsidies voor wetenschapscommunicatie.

De hoofdlijnen van en de timing voor deze evaluaties, die gepland zijn in de tweede helft van 2026, werden in juni 2026 bepaald in samenspraak met de dossierbehandelaars bij het Departement WEWIS. Het gaat om de evaluaties van de wetenschapscommunicatie-actoren met ad-hoc-subsidies en om een tussentijdse evaluatie van het beleidsplan wetenschapscommunicatie 2022-2030. De evaluaties worden uitgevoerd door hogergenoemde evaluatiecel en worden afgerond tegen 18 december 2026.

¹⁹ De evaluatiebepalingen voor de structurele partners (met convenant) hebben een duidelijke gemeenschappelijke basis. Zo dienen bij elke evaluatie de strategische en operationele doelstellingen, alsook (de resultaten op) de KPI's in rekening te worden gebracht. De jaarverslagen die tijdens de duur van het convenant werden ingediend bij het Departement WEWIS met het oog op de jaarlijkse inhoudelijke en financiële controle door het departement, vormen eveneens een belangrijke informatiebron voor de evaluatie en dit voor alle structurele partners. Het bredere Vlaamse wetenschapscommunicatiesysteem, en in het bijzonder het beleidsplan wetenschapscommunicatie 2022-2030, moeten ook meegenomen worden in de evaluatie. Verder stellen de evaluatiebepalingen dat de structurele partners – met uitzondering van de expertisecellen wetenschapscommunicatie – een zelfevaluatie bestaande uit een ex-post- en een ex-ante, dienen op te stellen als belangrijke input voor de evaluatie.

4 Doelstellingen van de evaluatie en beoogde resultaten

4.1 Uitgangspunten voor evaluaties vanaf 2020

4.1.1 Uitgangspunten van de evaluatiecel van het Departement WEWIS

In de beleidsnota Economie, Wetenschapsbeleid, Innovatie en Industrie 2024-2029 wordt gerefereerd aan evaluatiebeleid en -cultuur, waarbij wordt gesteld dat:

“Binnen de beleidsvelden Economie, Wetenschap, Innovatie en Wetenschapscommunicatie is de voorbije jaren een hoogstaand evaluatiebeleid ontwikkeld, in het bijzonder binnen het (voormalige) Departement EWI dat hiertoe in 2007 een afzonderlijke evaluatiecel heeft geïnstalleerd. De evaluatiepraktijk en het evaluatiebeleid in het beleidsdomein Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie, Landbouw en Sociale Economie (WEWILS) zullen verder worden ontwikkeld op basis van de bestaande praktijken en het bestaande beleid van de entiteiten binnen het beleidsdomein. We streven er hierbij naar om meer in te zetten op binnenshuis uitvoeren van evaluaties en bekijken op welke wijze foresight kan worden ingebracht in de ontwikkeling die uit de evaluaties volgt.”

De evaluatiecel van het Departement WEWIS is verantwoordelijk voor de (coördinatie en opvolging) van evaluaties met betrekking tot de beleidsvelden Economie, Wetenschap, Innovatie en Wetenschapscommunicatie en heeft in de periode 2020-2024 een aantal uitgangspunten geïdentificeerd die pasten in het toenmalig beleid van de Vlaamse Regering en nog steeds gelden.

Deze uitgangspunten zijn generiek en gelden ook voor de periode 2024-2029:

1. Alle evaluatiebepalingen uit de regelgeving moeten aan bod komen.
2. Er wordt gestreefd naar evolutie in de evaluatie (geen “platgetreden paden”).
3. De geplande evaluatie beoogt een goed evenwicht tussen het ex-post- en het ex-antegedeelte. Vanuit de optiek van “beleidsleren” wordt vooral aandacht besteed aan het ex-anteluid van de evaluatie.
4. Waar mogelijk en nuttig wordt een systeembenadering ingebracht. Daarbij wordt in eerste instantie uitgegaan van het meest nabije beleidssysteem en de doelstellingenkaders waarin dit is ingebed.
5. De aanpak van evaluaties dient proportioneel te zijn ten opzichte van de omvang van de betrokken organisaties en budgetten en met het oog op het efficiënt besteden van tijd en middelen.

4.1.2 Elementen volgend uit de VCO

De beleidsevaluaties dienen in principe ook rekening te houden met de bepalingen van de VCO, het BVCO en met de elementen opgenomen in de MED VR van 25 april 2025 waarbij de rol van de Inspectie van Financiën in de evaluatiecultuur wordt gespecificeerd (zie hoofdstuk 3).

Conform het BVCO dienen de doeltreffendheid en de doelmatigheid (van het beleid in kwestie) in de evaluatie te worden onderzocht. **Efficiëntie** en **effectiviteit** kunnen dus gezien worden als minimale evaluatiecriteria die in het kader van deze evaluatie aan bod moeten komen. De evaluatiecriteria van de evaluaties van de wetenschapscommunicatie-actoren met ad-hoc-subsidies en van het beleidsplan wetenschapscommunicatie 2022-2030 zijn hier echter niet toe beperkt. Aspecten zoals **additionaliteit**, **adequaatheid**, **coherentie**, **consistentie**, **doelbereiking**, **duurzaamheid** en **relevantie** moeten eveneens aan bod komen in deze evaluatie (zie Tabel 2).

Tabel 1. Evaluatiecriteria

Criterium	Omschrijving
Additionaliteit*	De mate waarin de beleidsmaatregel meerwaarde creëert
Adequaatheid	De mate waarin de bereikte effecten overeenkomen met de initiële noden en problemen
Coherentie	De mate waarin de doelstellingen een samenhangend geheel vormen
Consistentie	De mate waarin de beleidsmaatregel in de lijn ligt van andere beleidsmaatregelen (in hetzelfde of een ander beleidsdomein)
Doelbereiking	De mate waarin de doelstellingen, en meer bepaald de ambitieniveaus of normen, werden bereikt
Duurzaamheid	De mate waarin de effecten na afloop van het beleid aanwezig blijven
Efficiëntie	De mate waarin de output is gerealiseerd aan een aanvaardbare kostprijs
Effectiviteit	De mate waarin de waargenomen effecten of veranderingen toe te schrijven zijn aan het beleid
Relevantie	De mate waarin de beleidsdoelstellingen tegemoetkomen aan de gestelde noden en problemen

Noot: * wordt niet als evaluatiecriterium vermeld in De Peuter, De Smedt & Bouckaert (2007).

Bron: gebaseerd op De Peuter, B., De Smedt, J., & Bouckaert, G. (2007). *Handleiding beleidsevaluatie. Deel I: Evaluatiedesign en -management* ([D/2006/10106/013](#)). Steunpunt beleidsrelevant onderzoek.

4.2 Evaluatiedimensies

De evaluatie wordt opgezet vanuit verschillende dimensies die doorheen het geheel van de evaluatie aan bod moeten komen (maar niet altijd expliciet vermeld worden), met name:

- **Ex post** (2023-2025/2026) en **ex ante** (2027-2030).
- De wetenschapscommunicatie-actoren met ad-hoc-subsidies op zich (**intern perspectief**) en in relatie tot de doelgroepen, andere wetenschapscommunicatie-actoren en andere belanghebbenden (**extern perspectief**).
- Vanuit een **systeemperspectief**. Het betreft een systeemevaluatie, waarbij in het bijzonder rekening wordt gehouden met het bredere systeem of de systemen waarvan de wetenschapscommunicatie-actoren met ad-hoc-subsidies deel van uitmaken. Dit betreft in eerste instantie het beleidsplan wetenschapscommunicatie 2022-2030, maar ook ruimer (zie hoofdstuk 1 voor de algemene beleidscontext).
- **Lokaal**, **regionaal** tot **internationaal** (voor zover relevant).

4.3 Beoogde resultaten van de evaluaties

De evaluaties van de wetenschapscommunicatie-actoren met ad-hoc-subsidies en van het beleidsplan wetenschapscommunicatie 2022-2030 richten zich zowel op het verleden (ex-postluik) als op de toekomst (ex-anteluik), met de nadruk op het ex-anteluik. De beoogde resultaten kunnen ook worden beschouwd als de te onderzoeken aspecten van de evaluatie, zoals gevraagd in de MED VR in het kader van de VCO (zie hoofdstuk 3).

4.3.1 Ex post

Analyse en beoordeling van de volgende aspecten voor de periode 2023 tot en met 2025, en waar mogelijk ook 2026, rekening houdend met de evoluerende beleidscontext:

Wetenschapscommunicatie-actoren met ad-hoc-subsidies

- De mate waarin de betrokken wetenschapscommunicatie-actoren hun doelstellingen en activiteiten tegen eind 2026 hebben gerealiseerd of nog zullen realiseren (*doelbereiking, effectiviteit*).
- De rol, positie en meerwaarde van de betrokken wetenschapscommunicatie-actoren binnen het bredere landschap van middelen en initiatieven voor wetenschapscommunicatie, en de eventuele evolutie daarin (*additionaliteit, duurzaamheid, relevantie*).
- De mate waarin de betrokken wetenschapscommunicatie-actoren complementair werken, synergie creëren of overlap vertonen, en samenwerken met andere relevante quadruple-helix-actoren (*coherentie, consistentie*).
- De resultaten, prestaties en impact van de activiteiten van de betrokken wetenschapscommunicatie-actoren op wetenschappelijk, maatschappelijk, beleidsmatig en, waar relevant, internationaal vlak, met aandacht voor de beschikbare indicatoren (*doelbereiking, effectiviteit*).
- De mate waarin de betrokken wetenschapscommunicatie-actoren de beoogde doelgroepen hebben bereikt en hebben ingespeeld op hun noden en verwachtingen (*doelbereiking, effectiviteit, relevantie*).
- De mate waarin de subsidies door de betrokken wetenschapscommunicatie-actoren zijn aangewend voor de realisatie van hun doelstellingen en activiteiten, en de mate waarin zij externe financiering hebben aangetrokken (*additionaliteit, adequaatheid, efficiëntie*).
- De wijze waarop de Vlaamse overheid de betrokken wetenschapscommunicatie-actoren heeft opgevolgd (*adequaatheid, coherentie*).
- De wijze waarop en de mate waarin de betrokken wetenschapscommunicatie-actoren hebben bijgedragen aan de beleidsdoelstellingen rond wetenschapscommunicatie en aan het bredere O&O-ecosysteem (*coherentie, doelbereiking, effectiviteit, relevantie*).

Beleidsplan wetenschapscommunicatie 2022-2030

- De mate waarin de doelstellingen, ambities en beoogde effecten van het beleidsplan tegen eind 2026 zijn of nog worden gerealiseerd (*doelbereiking, effectiviteit*).

- De mate waarin de doelstellingen van het beleidsplan aansluiten bij de beleidsdoelstellingen en -ambities van de Vlaamse overheid (*consistentie*).
- De mate waarin het beleidsplan invulling geeft aan het begrip “subsidiekader” zoals bepaald in de VCO (*adequaatheid, coherentie*).

4.3.2 Ex ante

Een analyse en beoordeling ten aanzien van minstens de periode 2027-2030 van:

Wetenschapscommunicatie-actoren met ad-hoc-subsidies

- De toekomstige rol, positie en meerwaarde van de betrokken wetenschapscommunicatie-actoren binnen het bredere landschap van wetenschapscommunicatie (*additionaliteit, duurzaamheid, relevantie*).
- De wijze waarop en de mate waarin complementariteit, synergie en samenwerking tussen de betrokken wetenschapscommunicatie-actoren verder kunnen worden versterkt en overlap kan worden vermeden (*coherentie, consistentie*).
- De wijze waarop het bereik van de beoogde doelgroepen verder kan worden versterkt (*effectiviteit, relevantie*).
- De mate waarin Vlaamse financiële ondersteuning noodzakelijk blijft voor de realisatie van de doelstellingen en activiteiten van de betrokken wetenschapscommunicatie-actoren (*additionaliteit, adequaatheid, efficiëntie*).
- De wijze waarop en mate waarin de betrokken wetenschapscommunicatie-actoren sterker kunnen bijdragen aan de beleidsdoelstellingen rond wetenschapscommunicatie en aan het bredere O&O&I-ecosysteem (*coherentie, doelbereiking, effectiviteit, relevantie*).

Beleidsplan wetenschapscommunicatie 2022-2030

- De wijze waarop het beleidsplan kan worden bijgestuurd om beter aan te sluiten bij lopende en nieuwe initiatieven en bij de beleidsambities van de Vlaamse Regering voor wetenschapscommunicatie, met aandacht voor de impact op de wetenschapscommunicatie-actoren (*coherentie, duurzaamheid, relevantie*).
- De wijze waarop en de mate waarin complementariteit, synergie en samenwerking binnen het wetenschapscommunicatielandschap verder kunnen worden versterkt en overlap of versnippering kunnen worden vermeden (*coherentie, consistentie, efficiëntie*).
- De wijze waarop en de mate waarin prioritaire doelgroepen beter kunnen worden bereikt en sterker kunnen worden betrokken (*doelbereiking, effectiviteit, relevantie*).
- De wijze waarop onderzoekers sterker en duurzamer kunnen worden betrokken bij initiatieven rond wetenschapscommunicatie (*duurzaamheid, effectiviteit, relevantie*).
- De wijze waarop het wetenschapscommunicatielandschap beter kan worden gemonitord en opgevolgd, met aandacht voor kennisuitwisseling en opvolging door de Vlaamse overheid (*adequaatheid, coherentie, efficiëntie*).
- De wijze waarop het beleidsplan sterker invulling kan geven aan het begrip “subsidiekader” zoals bepaald in de VCO (*adequaatheid, coherentie, consistentie*).

4.3.3 Conclusies en aanbevelingen

De evaluaties van de wetenschapscommunicatie-actoren met ad-hoc-subsidies en van het beleidsplan wetenschapscommunicatie 2022-2030 moeten leiden tot een gezamenlijke eindrapportering met conclusies en aanbevelingen voor de toekomst. Die aanbevelingen moeten bijdragen aan een optimale werking en inschakeling van de wetenschapscommunicatie-actoren met ad-hoc-subsidies binnen het ruimere beleidskader, en aan een verdere optimalisatie van het beleidsplan wetenschapscommunicatie. De conclusies en aanbevelingen moeten rekening houden met de sterktes, zwaktes, opportuniteiten, uitdagingen en bedreigingen waarmee het wetenschapscommunicatielandschap vandaag en in de toekomst mogelijk geconfronteerd wordt.

5 Onderdelen van de evaluatie, methodologieën en planning

5.1 Methodologieën

De methodologieën die bij de uitvoering van de evaluatie minstens aan bod moeten komen, zijn:

- Documentenanalyse van onder meer de zelfreflecties opgesteld door de vertegenwoordigers van de wetenschapscommunicatie-actoren met ad-hoc-subsidies (zie sectie 5.2.1).
- Interviews met onder meer vertegenwoordigers van de wetenschapscommunicatie-actoren met ad-hoc-subsidies, het Departement WEWIS en het kabinet van de bevoegde minister.
- SWOT-analyse.
- Systeembenadering (ex post en ex ante) van het wetenschapscommunicatielandschap.

De werkzaamheden in het kader van deze evaluatie moeten leiden tot een eindrapportering waarvan de inhoud in grote lijnen wordt omschreven in hoofdstuk 4.

5.2 Evaluatieproces/-procedure

5.2.1 Bronnen

De evaluatie kan steunen op verschillende bronnen, waaronder de ministeriële besluiten van de Vlaamse Regering over de toekenning van de subsidies aan de betrokken wetenschapscommunicatie-actoren in de periode 2023-2026, de regelgeving, beleidsnota's en BBT's, verschillende beleidsplannen en -agenda's van de Vlaamse Regering, de jaarlijkse verslaggeving door de betrokken wetenschapscommunicatie-actoren aan het Departement WEWIS, de zelfreflecties (ex post en ex ante) die de betrokken wetenschapscommunicatie-actoren moeten opstellen, de beknopte reflecties over het beleidsplan wetenschapscommunicatie 2022-2030 opgesteld door de actoren die bijdragen aan de doelstellingen van het wetenschapscommunicatiebeleid, enz.

Voor de evaluatie van de wetenschapscommunicatie-actoren met ad-hoc-subsidies werd aan de betrokken wetenschapscommunicatie-actoren gevraagd om een zelfreflectie op te stellen op een voldoende hoog aggregatieniveau. Deze omvat minstens een reflectie op hun aansluiting bij en meerwaarde voor het beleid — zowel ex post als ex ante — waaronder hun bijdrage aan de beleidsdoelstellingen en hun positionering binnen het wetenschapscommunicatielandschap. Ook hun belangrijkste resultaten en de ondersteuning vanuit de Vlaamse overheid komen aan bod, met aandacht voor onder meer de financiële ondersteuning en de rapporteringsverplichtingen. Wetenschapscommunicatie-actoren die meer dan € 50.000 subsidie per jaar ontvangen, worden daarnaast gevraagd te reflecteren over hun toekomstige bijdrage aan het doelstellingenkader voor het Vlaamse O&O&I-systeem en de daaraan verbonden KPA's (zie sectie 1.5).

Om het opstellen van de verwachte zelfreflecties te vergemakkelijken, heeft de evaluatiecel van het Departement WEWIS een vragenlijst opgesteld, die is opgenomen als bijlages A en B bij dit plan van aanpak. Voor de zelfreflectie wordt verwacht dat de actoren een coherente terugblik opstellen, daaruit

een eigen SWOT afleiden en die gebruiken om een vooruitblik uit te werken. De vragenlijst dient daarbij als hulpmiddel.

Voor de evaluatie van het beleidsplan wetenschapscommunicatie 2022–2030 wordt aan alle relevante actoren — structurele partners, natuurlijke partners en andere partners die bijdragen aan de doelstellingen van het wetenschapscommunicatiebeleid (zie sectie 2.1) — gevraagd om via een beknopte vragenlijst te reflecteren over de toekomstige invulling van het beleidsplan (zie bijlage B).

5.2.2 Evaluator

De evaluaties van de wetenschapscommunicatie-actoren met ad-hoc-subsidies en van het beleidsplan wetenschapscommunicatie 2022-2030 worden uitgevoerd door hogervermelde evaluatiecel van het Departement WEWIS die instaat voor (de uitvoering van) de evaluaties betreffende de beleidsvelden Economie, Wetenschappelijk Onderzoek, Innovatie en Wetenschapscommunicatie.

5.2.3 Begeleiding van de evaluatie/het evaluatieproces

De evaluatie wordt begeleid door een evaluatiestuurgroep die bevoegd is voor het toezicht op en de begeleiding van het evaluatieproces. De werking ervan is vastgelegd in een huishoudelijk reglement. De evaluatiestuurgroep waakt over het correcte verloop van het evaluatieproces en kan dit zo nodig bijsturen. De rapportering gebeurt aan de leden van de evaluatiestuurgroep, die de kwaliteit van het geleverde werk bewaken. Verder ziet de evaluatiestuurgroep erop toe dat de werkzaamheden resulteren in een eindrapportering met concrete aanbevelingen die inpasbaar zijn in de regelgeving. De evaluatiestuurgroep valideert ook de interviewlijsten, tussentijdse resultaten, ontwerp- en eindrapportering en andere stukken, voorstellen en/of deliverables. De evaluatiestuurgroep die deze evaluatie begeleidt, is samengesteld uit vertegenwoordigers van het Departement WEWIS (afdeling Coördinatie, Evaluatie, EU & Internationaal O&O&I-beleid en afdeling Wetenschapsbeleid) en een vertegenwoordiger van de bevoegde minister in de hoedanigheid van waarnemer.

5.2.4 Nazorg

In het kader van de kwaliteitsbewaking vindt enige tijd na afloop van de evaluatie een kwaliteitscontrole van het proces plaats. Dit gebeurt via een online bevraging van de wetenschapscommunicatie-actoren met ad-hoc-subsidies. Deze bevraging heeft betrekking op het procesmatige aspect van de evaluatie en staat los van de inhoudelijke uitkomst ervan. Het staat de betrokken wetenschapscommunicatie-actoren vrij om in de online bevraging ook hun mening te geven over de inhoudelijke aspecten van de evaluatie, maar de online bevraging is hiervoor niet het primaire kader.

5.2.5 Planning

De evaluatie wordt uitgevoerd in de periode augustus – december 2026 en moet uiterlijk op 18 december 2026 voltooid zijn. De voorgestelde timing garandeert enerzijds dat er voldoende informatie en resultaten beschikbaar zijn om de evaluatie ten gronde uit te voeren. Anderzijds kunnen de resultaten ervan worden meegenomen bij beslissingen over de toekomstige financiering van de

wetenschapscommunicatie-actoren met ad-hoc-subsidies en bij de herwerking van het beleidsplan wetenschapscommunicatie.

De indicatieve planning voor de uitvoering van deze evaluatie is als volgt:

- Uitwerken van de vragenlijst voor het opstellen van de zelfreflectie in het kader van de evaluatie van de wetenschapscommunicatie-actoren met ad-hoc-subsidies en voor het opstellen van de beknopte reflectie over de toekomstige invulling van het beleidsplan wetenschapscommunicatie: begin juli 2026.
- Uitsturen vragenlijsten: 9 juli 2026.
- Uitwerken plan van aanpak (PVA) voor de evaluaties: eerste helft juli 2026.
- Toelichten hoofdlijnen PVA en vragenlijst voor het opstellen van de zelfreflectie aan de vertegenwoordigers van de wetenschapscommunicatie-actoren met ad-hoc-subsidies: 14 juli 2026, 3 augustus 2026 en 18 augustus 2026.
- Overmaken PVA aan Inspectie van Financiën: tweede helft juli 2026.
- Aanvullen ontwerp van PVA op basis van feedback van Inspectie van Financiën: eind juli – begin augustus 2026.
- Overmaken PVA aan (het kabinet van) de bevoegde minister: begin augustus 2026.
- Uitvoeren documentenanalyse (ex post): augustus-september 2026.
- Overmaken van de zelfreflecties door de vertegenwoordigers van de wetenschapscommunicatie-actoren met ad-hoc-subsidies: 17 september 2026.
- Overmaken van de reflecties over de toekomstige invulling van het beleidsplan wetenschapscommunicatie: 24 september 2026.
- Uitvoeren documentenanalyse (ex post en ex ante): eind september – eind oktober 2026.
- Uitvoeren interviews: eind september – eind oktober 2026.
- Opleveren ontwerp van eindrapport: midden november 2026.
- Validatie van het ontwerp van eindrapport door de stuurgroep en nazicht door de vertegenwoordigers van de wetenschapscommunicatie-actoren met ad-hoc-subsidies, met het oog op de verbetering van materiële fouten (1 week): tweede helft november 2026.
- Afronden eindrapportering: midden december 2026.
- Online bevraging over evaluatie als kwaliteitscontrole: februari 2027.

6 Informeren van en afstemming met het wetenschapscommunicatielandschap

Op 7 juli 2026 werden de wetenschapscommunicatie-actoren met ad-hoc-subsidies per e-mail geïnformeerd over de in de tweede helft van 2026 geplande evaluatie in het kader van de VCO. Daarbij ontvingen zij de vragenlijst en het sjabloon voor hun zelfreflectie. Tijdens infosessies op 14 juli, 3 augustus en 18 augustus 2026 worden de evaluatiepraktijk, de hoofdlijnen van de geplande evaluaties en de vragenlijst verder toegelicht aan de vertegenwoordigers van deze betrokken wetenschapscommunicatie-actoren.

Op 7 juli 2026 werden ook de andere structurele en natuurlijke partners die bijdragen aan de doelstellingen van het wetenschapscommunicatiebeleid per e-mail geïnformeerd over de (tussentijdse) evaluatie van het beleidsplan wetenschapscommunicatie 2022-2030. Zij ontvingen daarbij de beknopte vragenlijst en het sjabloon voor hun reflectie over de toekomstige invulling van het beleidsplan.

7 Gebruik en verspreiding van de resultaten van de evaluatie

Conform de communicatiestrategie die de evaluatiecel van het Departement WEWIS voor de beleidsvelden Economie, Wetenschappelijk Onderzoek, Innovatie en Wetenschapscommunicatie hanteert voor beleidsevaluaties, wordt het eindrapport van de evaluaties een maand na de formele oplevering publiek gemaakt. In de periode daarvoor is het eindrapport vertrouwelijk en wordt het enkel ter beschikking gesteld aan de direct betrokken partijen, namelijk de bevoegde minister(s), de leden van de evaluatiestuurgroep die de evaluatie heeft begeleid en de vertegenwoordigers van de wetenschapscommunicatie-actoren met ad-hoc-subsidies.

Voor de eindrapportering finaal gevalideerd wordt door de evaluatiestuurgroep, krijgen de vertegenwoordigers van de wetenschapscommunicatie-actoren met ad-hoc-subsidies de mogelijkheid om het ontwerp van eindrapport na te lezen met het oog op de verbetering van materiële fouten. Vastgestelde materiële fouten moeten altijd worden verbeterd. Conclusies of aanbevelingen die daarop gebaseerd waren, moeten overeenkomstig worden aangepast. Voor dit nazicht krijgen deze vertegenwoordigers één week tijd. De verwachte periode waarin dit nazicht moet gebeuren, wordt ruim op voorhand meegedeeld, zodat deze werkzaamheden kunnen worden opgenomen in de eigen planning. Bij het finaliseren van het eindrapport wordt rekening gehouden met het door de vertegenwoordigers van de wetenschapscommunicatie-actoren met ad-hoc-subsidies overgemaakte overzicht van materiële fouten. Eventuele conclusies en aanbevelingen die daarop waren gebaseerd, worden aangepast.

Gedurende de maand na de formele oplevering van het eindrapport krijgen de vertegenwoordigers van de wetenschapscommunicatie-actoren met ad-hoc-subsidies de kans om formeel te reageren op de evaluatieresultaten en hun formele reactie over te maken aan de bevoegde instanties, namelijk de bevoegde minister(s) en het Departement WEWIS.

A Zelfreflectie wetenschapscommunicatie-actoren met ad-hoc-subsidies

Aansluiting bij en meerwaarde voor het beleid

1. Hoe en in welke mate sluiten de doelstellingen van uw initiatief aan bij de huidige beleidsdoelstellingen uit het beleidsplan wetenschapscommunicatie 2022-2030?
 - a. In welke mate draagt uw initiatief bij aan de realisatie van het huidige beleid(sdoelstellingen) rond wetenschapscommunicatie?
 - b. Welke specifieke meerwaarde genereert uw initiatief voor het beleid rond wetenschapscommunicatie en waarom?
 - c. Op welke manier kan uw initiatief in de toekomst nog sterker bijdragen aan de realisatie van de beleidsdoelstellingen rond wetenschapscommunicatie?
 - d. Enkel voor wetenschapscommunicatie-actoren die meer dan € 50.000 subsidie per jaar ontvangen: Op welke manier kan uw initiatief in de toekomst nog sterker bijdragen aan de realisatie van de beleidsdoelstellingen rond wetenschapscommunicatie en van het bredere O&O&I-ecosysteem?
2. Hoe positioneert uw initiatief zich binnen het wetenschapscommunicatielandschap zoals vastgelegd in het beleidsplan wetenschapscommunicatie 2022-2030?
 - a. Hoe beoordeelt u de complementariteit, synergie en/of eventuele overlap van uw initiatief ten opzichte van andere actoren in het veld?
 - b. Hoe kan deze positionering in de toekomst verder geoptimaliseerd worden onder meer met het oog op (meer) complementariteit, synergie, samenwerking?

Belangrijkste resultaten

3. Welke resultaten heeft uw initiatief gerealiseerd in de periode 2023–2026, zowel op het vlak van doelrealisatie als doelgroepenbereik?
4. Wat is de toegevoegde waarde van uw initiatief voor de beoogde doelgroepen?
 - a. Welke effecten of impact genereert uw initiatief bij deze doelgroepen en eventueel bij andere actoren?
 - b. Welke bijkomende doelgroepen kunnen in de toekomst bereikt worden?
5. Enkel indien relevant: In welke mate draagt uw initiatief bij aan de internationale uitstraling van Vlaanderen? Hoe kan deze bijdrage in de toekomst verder versterkt worden?
6. SWOT: Wat beschouwt u als de belangrijkste sterktes en zwaktes van uw initiatief? Welke opportuniteiten en bedreigingen ziet u met het oog op de toekomst?

Ondersteuning vanuit de Vlaamse overheid

7. In welke mate is de financiële ondersteuning door de Vlaamse overheid noodzakelijk voor uw initiatief?
 - a. In welke mate waren de toegekende subsidies in de periode 2023–2026 toereikend?
 - b. In hoeverre fungeren deze subsidies als hefboom voor het aantrekken van bijkomende financiering?
 - c. In welke mate volstaan de huidige subsidies om toekomstige noden te dekken?
8. Hoe evalueert u de rapporteringsverplichtingen die aan deze subsidie gekoppeld zijn?
 - a. Welke suggesties heeft u met betrekking tot de huidige indicatorenset waarmee de performantie van uw initiatief wordt gemeten? Waar ziet u eventuele tekortkomingen of verbeterpunten?
 - b. Hoe zou de Vlaamse overheid uw initiatief in de toekomst efficiënter en effectiever kunnen opvolgen?
9. Op welke manier zou de Vlaamse overheid uw initiatief in de toekomst beter kunnen ondersteunen (bv. beleidsmatig, via netwerking, kennisdeling, enz.)?

B Reflectie beleidsplan wetenschapscommunicatie

1. Wat zijn volgens u de sterke en zwakke punten van het huidige beleidsplan wetenschapscommunicatie en waarom?
2. Welke inhoudelijke accentverschuivingen of nieuwe beleidsdoelstellingen acht u noodzakelijk voor de toekomst en waarom? Welke implicaties zouden deze met zich meebrengen voor uw initiatief?
3. Hoe kan het wetenschapscommunicatielandschap volgens u verder worden versterkt zodat de samenwerking tussen actoren toeneemt en de versnippering wordt beperkt?
4. Welke doelgroepen dienen volgens u in de toekomst prioritair te worden bereikt, en op welke wijze kan hun betrokkenheid bij de initiatieven rond wetenschapscommunicatie verder worden versterkt?
5. Hoe kunnen de verschillende initiatieven binnen het wetenschapscommunicatielandschap in de toekomst beter worden gemonitord en opgevolgd?
 - a. Hoe kan monitoring bijdragen aan een betere kennisdeling met, opvolging door en bijsturing van het beleidsplan wetenschapscommunicatie door de Vlaamse overheid?
 - b. Welke suggesties heeft u met betrekking tot een toekomstige (generieke) indicatorenset waarmee de performantie van het wetenschapscommunicatieveld wordt gemeten?
6. In welke mate en op welke wijze kan de betrokkenheid van onderzoekers bij initiatieven rond wetenschapscommunicatie verder worden versterkt en duurzaam worden verankerd?

**DEPARTEMENT WERK, ECONOMIE, WETENSCHAP,
INNOVATIE EN SOCIALE ECONOMIE**

Koning Albert II-laan 15 bus 380
1210 BRUSSEL
T 02 553 42 56

departementwewis.be